

Elleriñize döneyin! / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Elleriñize döneyin! / satiriki hekaýa ELLERIÑIZE DÖNEYİN!..

– Tyrk... Tyrk... Tyrk...

Ýarygije gapy kakylýar. Çyrany ýakman, daraklygyna basyp, gapa golaýlaşdym. Doňuz diñini saldym. Tyrkyldy örän ýuwaşja eşidilýärdi. Ýene-de... Ýene-de...

Birdenem inim jümsüldäp gitdi: «Huliganlardyr!..» Şu günler eýeli-eýesiz öýleri talap ýören huliganlarmy, basmaçylar köpelipdir diýlip eşidilýär. Şolardyr bi. Bolmanda munuň ýaly bimahal wagty biziň gapymyzdan geljek adam ýok ahyryn. Myhman-a bize onsuzam negada. Olaram halys dört tarapyny gabadanlar...

Ýene gapy tyrkyldady. Emma men şu ikarada belli netijä gelip yetişipdim: Açmaly däl! Açdygyň.. (Yzyny pikir etmäge gorkdum). Aýalymyň pul saklaýan sandygy göz öňüme geldi. Ylaýta-da şol sandygyň eýesine nebsim agyrdy. Aýaltm bende pully sandygyny menden eý görýär ahyryn.

– Bize däl-laý, goňsularymyza myhman gelen ekeni – diýip, pully sandygyň hojaýynyny köşeşdiren boldum.

Birbada ümsümlük aralaşdy. Dünýäm giňäp gitdi: «Hä, ýalňyşyp gelendiklerini bilendirler. Men olaryň diýýän adamlary däl-ä...» Gapy ýene-de kakylp başlandy. Ilki ýuwaş, soňra-da kem-kemden batlanyp başlady. Hernä, ýüregim ýarylmanka, «Goňşy! Goňşy!» diýlen ses eşidiläýdi. Goňşymyz Goşanyň sesini tanamsoň, jana töwekgellik edip, gapyny açdym. Iki dyzyndan aşagy ýalaňaç, maýkaly goňşymy görenimde, basmaçylaryň biziňkä däl-de, Goşa goňşulara dökülendigine kemsiz yrandym. İçerik atylyp girip, gapyny iç ýüzünden iki gezek kiltlemäge meýil etdim...

– Goňşy jan, gijäniň bir wagty şunça bespokoit etmejek boldum weli, sapsim bolar ýaly däl. Sluçayno kuhnýaňyzda suw kranyny açyk galdyrýan-a däl-siňiz?! Depämizden suw syrygyp başlady...

Turbamyzyň deşilen ýerine tagta bölek gysdyryp ertire çykdy-

da, raýon öý upravleniýesine til etdim. Başlyga. Şükür işleriň üýtgedilip gurulýan döwrüdiği bes-belli-dä! Aňyrsy ýarym sagada galyp-galman, enjamlaryny goltuklap, santehnik geldi. Ýöne olam gele-gelmäne durgunlyk döwrüniň heñine tutdy:

– Turbany täzelemeli. Şeýle turba-da edil şu wagt bizde ýok. Bolan wagty täzeläp bereris – diýen boldy-da, ýoguny çekäýdi. Wah, dokuň açdan habary ýok. Ýogsa, görüp dur ahyry jaýymyzyň suw skladyna dönenini. Şu gidisine gitse, aşaky goňşular bilen aragatnaşygy ýygjamlatmaly boljagyny bilibem dur welin, zaňnar... Hernä, meniň bagtyma aşaky goňşymyň aýaly bir-iki günlükde atasy öýüne giden ekeni, atasynyň gurbany bolaýyn!.. Eger suw gapdal goňşymyňka geçenliginde näderdim! Äri-hä hiç welin, haý-haý, aýalyny diý! Dogrymy aýtsam, bir tarapdan-a, onuň goňşy bolany kemem däl. Gapdalynda garawul saklan ýaly. Özümüz öýde ýok wagtymyz dagy delräk adam gapymyzy kakaýsa, ogrudyr öýdüp, milisiýa jaň etmesi bar onuň. Araba obadan gelen ýegeninen gaty heläk edipdir... Şonuň üçin, Hindistana gitsegem, yzymyzdan arkaýyn.

Äri gurluşykda işleýär diýip, kakdyn goňşymyň gapysyny. Aýaly alahekek ýaly çykdy jakyrdap:

– Näme, äri gurluşykda işleýär diýip, öýüni demir-kömür sklada öwräýendir öýtdüňmi?!

Şu goňşymyň gapysyny kakmazlyga şert edipdim welin, näalaç diýlen bir zadam bar-da! Ýogsam bolmanda, toýa çagyрма gelip bilýän dälidirin welin...

Maşynymy mündüm-de, golaýjak kolhozyň garažyna – demir skladyna depdim.

– Plugdyr seýalkanyň demrinden diýseň, näçe gerek bolsa bereýin welin, şu turba ugrundan bizde zat ýokdur. Plastmassa turbajyklardan gerek diýseň-ä, skladçynyň ýanynda bar. Gowaçalaryň hatar aralaryny suwarmak üçin getirilen turbajyklardan ýüküni tutar – diýip, ýaga çümdürilip çykarylan ýaly jalbarly, boýny galstukly pyýada göwnümi hoş edip goýberdi.

Keýpsiz öýe gaýtdym. Keýpiň bormy, öýünde aždarda ýaly bolup, biri ýoluna garap durka? Aýagymyň aşagyndaky maşynyň şaý-seplerini birin-birin gözden geçirýärin. Içiňi ýakaýyn diýen

ýaly, maşynda-da şeýle zadyň bardygyny göz öňüne getirip bilmedim.

Öýe gelşime, ýagdaýdan çykalga gözleýärdim. Adam pahyr gaty gyssanan wagty, nerw sistemasy adatdakydan telim esse çalt işleýär diýilýäni ugrunda bolmaly. Birdenem ýüzüm ýagtylyp gitdi. Wah, munuň öňräk kellä gelmeýşini diýsene! Maşynyň ruluny göni şäheri suw bilen üpjün edýän edara tarap burdum. Olaryň işi turba bilen suw çekmek ahyryn! Ol ýerde-de, baý, özlerini gereksiretdiler-ä! «Zakaz ber, bu hepde bolmaz. Garaşmaly bolarsyň» diýdiler. Oglumdan kiçi oglana «agam jan» diýip ýalbardym. Peýda bolmady. Şeýle bir gaharym gelmek geldi welin, ýene-de özüm-özümü köşeşdiräýdim. Iň soňunda gaharymyň gelenini duýdularmy, rehim geldimi:

– Gowusy, sen şäheriň gaz geçiriji edarasyna bar. Ol ýerde turba diýeniň dökün. Derrew işiňi bitirerler – diýdiler.

Men kör umydymy hopba edip, eňdim şol ýere. O taýdanam öňkimden beter bolup gaýtdym.

Gaharyma titiräp maşynyma mündüm. Tüýlerim dagy ädikçiniň bizi ýaly köýneklerimii parsa-parsa böwsüp, oklukirpiniň tikenleri kimin syh-syh bolşup dur. Agzymdan çykýan ýalyndan ýaňa maşynymyň maňlaý aýnasy eremäniň kaddyna ýetipdi. Maşynyň özem uly ýoldan jowranyp-jowranyp, gözi ýok ýaly gidip barýardy. Nätsin, keýpi bolmasa!

Dördünji gata, jaýymyza nädip çykanymy bilemok. Içerik girsem, okuwdan gelen oglum balagyny dyzyna çenli çyzgapdyr-da, ejesiniň (käte-de meniň) pol süpürýän esgisi bilen turbadan pola akýan suwlary bedrä sykyp dur. Meni görendenem:

– Kaka, geleniň gowy bolaýdy. Eşigiňi çalşyrmankaň, mekdebe baryp gaýdaly. Demir turbajyk getirip, muny çalyşmasak boljak däl – diýdi.

– Näme, mekdepde turba zawody barmy? Tapdyň oýnajak adamyňy! Oglum gorkusyndanmy, gyssanjyna öz dilinde gürlledi:

– K... K... Kaka, ynanaňokmy. O neme, ýygnan demir böleklerimiz... «Ýör» diýip, eňdik mekdebe.

Älhepus, bu demirleri! Isläniň bar. Wah, turba dagynyň her hilisi, daşynyň ýagy süpürilmedikleri ýatyr. Suw kranlary diýjekmi, ýyladyş batareýalary diýjekmi, ählisi bar. Kä pille

zerura düşülende tapdyрмаýan simleriňem, hanha, topbak-topbak. Maşynlaryň zapas şaýlaram ýok däl.

– Oglum, onsoň mundan alsaň bolýarmy?

Şatlyk çaýylan sesime oglumyňam ýüzi ýagtylyp gitdi.

– Alybermeli, kaka. Direktorymyz-a nädip ýoguna ýanjagyny bilmän ýör. «Eýe çykýan ýok» diýýär.

Göwnün ganat baglap uçubereýin diýýärdi. Çünki bu gün agşam naharymy arkaýyn iýip, çäýmy biminnet içibiljekdim. Wah, şu demirleri jygyllyga çykaryp bolaýsa-ha, uly iliň alkysyny alyp bolardy. Dertliniň derdine emem bolardy. Ýa-da jygyllygy şutak getiräýseň... Ýöne şu pionerlere berekella aýtmaly. Ýygna diýýärler, ýygnap ýörler. Görgülijiklerde göwün-garyn ýok. Hany, uly adamlara bir şunça demirleri ýygnatjak bolup gör!

– Berekella, pionerler! Berekella!..

Men şatlyk bilen öýüme dolandym. Şu kyn günümde kömege ýetişen ogluma, demir böleklerini ýygnan okuwçylara ýolboýy alkys okap gelýärdim. Maşynym bolsa, begenjinden ýaña uçaýjak bolýardy...

Jorageldi SAPARGELDIÝEW. Satiriki hekaýalar